



Ivo Roggemans
Ondervoorzitter Prov. Bestuur en lid Groep GO!
ACOD onderwijs provincie Antwerpen

Quo vadis leerlingenbegeleiding 2020-2024?

-Weergave van, enige duiding over én enkele persoonlijke aanvullingen op de congresstekst aangaande dit thema-

Inleiding

Óók in coronatijden vinden ACOD onderwijscongressen plaats op diverse niveaus, data en locaties in Vlaanderen en de Regio.

Weliswaar in aangepaste omstandigheden en met toepassing van 'moderne' vergadermiddelen als 'Teams', 'Skype' of andere tv-technieken die ervoor zorgden dat zo'n congres ook vanuit de eigen, veilige werkruimte thuis kon beleefd worden ...

Sommige provinciale congressen hadden hun datum van uitvoering vóór de eerste lockdown en voerden die live uit, andere werden zelfs meermaals uitgesteld om-

wille van de pandemie en de opgelegde veiligheidsmaatregelen. Nieuwe data werden ver genoeg in de tijd herpland omdat positivisme en hoop op een 'gezondere' wereld, gelukkig, nog steeds in belangrijke mate aanwezig zijn ...

Andere congressen werden herdoopt tot 'Bijzonder congres' met een beperkte agenda én live-deelname van een al even beperkt publiek. Organisaties zoals ACOD onderwijs hebben immers hun interne structuren, statuten, interne verkiezingen én verkozen beleidsvoerders, besturen en commissies die instaan voor de continuïteit en werking van de organisatie, ... Óók naar buiten toe én in coronatijd ...

Elders werd herpland naar het najaar, zoals ónze provincie dat deed op 23 oktober laatstleden. Weliswaar onder strikte veiligheidsmaatregelen én met een opgelegd, gelimiteerd deelnemersveld uit de diverse onderwijshoeken.

Dit congres zou, tijdens het uitgebreide voormiddagdeel, de (ontwerp) congresstekst 2020-2024 én de amendementen daarop vanuit de eigen/andere provincies/Regio, ruimschoots aan bod laten komen. Het Algemeen secretariaat was voltallig aanwezig en luisterde dát dagdeel op met toelichtingen, verduidelijkingen en bijkomende antwoorden waar nodig. Opmerkingen van de congresgangers en stemverrichtingen verliepen vlot,

gedisciplineerd, in een respectvolle en constructieve sfeer. Er was een grote luisterbereidheid naar elkaar en de tussenkomsten waren leerrijk, 'to the point' en vormden interessante aanvullingen op de voorgestelde teksten. Ruim 60 pagina's passeerden de revue ... Heel veel genummerde tekstregels dus ...

Wat mij opviel waren de vele 'ouwe getrouwen' die hun gewaardeerde inhoudelijke tussenkomsten leverden, maar óók jongere collega's die present tekenden in moeilijke tijden. Ze kwamen uit diverse onderwijsnetten, waaronder ook het 'vrije'. Het was een eer met hen kennis te mogen maken!

BEDANKT allemaal!

Bekrchtiging

Het namiddagdeelte betrof ons eigen, specifiek, provinciaal congres 2016-2020 met onder meer de bekrchtiging van de nieuwe provinciaal secretaris, Lars Van Santvoort en de twee adjuncten, Ann en Hocine. Tevens ook het 'afscheid' van Ann als 'provinciaal secretaris'.

Omdat ikzelf in 2018 en 2019, samen met mijn collega's van de statutaire 'Commissie Leerlingenbegeleiding' van ACOD onderwijs, de ontwerpstekst m.b.t. óns werkerrein, grotendeels en diepgaand opstelde, wil ik jóu als trouwe lezer van Standpunt heel graag én in vogelvlucht, laten kennismaken met wat we 'produceerden' i.f.v. de uiteindelijke congresstekst 2020-2024.

Het is slechts één deel, één kijk op onderwijs want je weet dat er 6 statutaire commissies zijn.

Als gewezen voorzitter van de Commissie Leerlingenbegeleiding wil ik dan ook heel graag de leden van deze commissie, oprecht en met véél respect en blijdschap, bedanken voor de volgehouden inspanningen, bijdragen én de drive waarmee we sámen óns deel leverden aan deze ultieme ACOD-publicatie én werkinstrument voor de volgende 4 congresjaren.

Dezelfde dankbaarheid en erkenning trouwens voor alle andere commissies én hun voorzitters en begeleidende collega's van het Algemeen Secretariaat en hun stafmedewerkers!

'Decreet van 27 april 2018 ...'

... over de leerlingenbegeleiding in het Basisonderwijs, het Secundair onderwijs en de Centra voor Leerlingenbegeleiding'.

Ter verduidelijking: leerlingenbegeleiding omvat méér dan de vermelde onderwijsniveaus en de geciteerde, historische hulpverlener. Óók leerlingen, ouders, Pedagogische Begeleidingsdiensten (PBD), ondersteuningsteams, álle vormen van internaatopvang (o.m. IPO's = Internaten met Permanente Openstelling), welzijnsactoren (inclus Bijzondere Jeugdzorg en Justitie), hebben verantwoordelijkheden op dat vlak!

Vandaag gebeurt leerlingenbegeleiding in een 'getrapt' systeem'. Het zogenaamde 'zorgcontinuüm'. Dit in toenemende, gestructureerde en individuele ondersteuning voor de leerling die dreigt achterop te geraken in zijn/haar leerproces. Met aandacht voor de thuisomgeving die daarin vaak óók steun nodig heeft.

De Centra voor Leerlingenbegeleiding hebben daarbij de decretale taak hun 'draaischijffunctie' binnen onderwijs, welzijn, gezondheid, justitie, werk, ... maximaal te benutten. Zorg richt zich in de eerste plaats naar álle (leerplichtige) leerlingen, opgroeiende minderjarigen, jongvolwassenen binnen én buiten de school!

Tóch wordt gebruik gemaakt van een gefaseerde aanpak als individuele ondersteuning nodig blijkt. 'Brede basiszorg, verhoogde zorg en uitbreiding van zorg', zijn de 3 zorgchelonns waarop leerlingen én hun ouders kunnen rekenen als het leerproces dat vereist.

Élke leerling/jongere heeft recht op opvoeding, gezondheid, psychisch welzijn, een schoolloopbaan die leidt tot een diploma, ...

Het 'Decreet Integrale Jeugdhulp' reikt daarbij een belangrijk theoretisch kader aan met duidelijke links naar verantwoordelijkheden die ouders/opvoeders hebben ten opzichte van de doelgroep die hoger werd vermeld en de ontplooiingskansen die hem al dan niet geboden wordt. Het definieert tevens een aantal begrippen/inzichten die betrekking hebben op 'verouwen' en 'maatschappelijke nood-

zaak'. Tevens reikt het hulppistes aan die, onder meer door de CLB, in overleg met jongeren, ouders, scholen en eventuele andere partners, in zo'n situatie tot individuele hulp leiden.

Thema's als (kinder) armoede, diversiteit, ongekwalificeerde schooluitval, radicalisering, pestproblematieken, complexe thuissituaties, verslavingsproblemen, gedragsproblemen, agressie, ... zijn maar enkele voorbeelden van maatschappelijke fenomenen waarmee onderwijs vandaag geconfronteerd wordt én waarvan verwacht wordt dat het er antwoorden/oplossingen op biedt ...

Koken kost echter geld en vele besparingsrondes leerden dat omkaderingen en werkingsmiddelen absoluut niet meegroeiden met de verwachtingen die overheden/de gemeenschap stelt aan een goede leerlingenbegeleiding ...

'Internationalisering', georganiseerd door ACOD onderwijs van onze provincie, leerde al langer dat de PMS-centra/CLB een historisch, uniek, kwaliteitsvol, gratis en wijdverbreid begeleidings- en opvolgsysteem aanbieden aan opgroeiende, schoollopende jongeren, hun thuismilieus én scholen, vanaf de eerste kleuterklas tot het beëindigen van de leerplicht.

Troeven

Het lijkt wel alsof we 'leerlingenbegeleiding' en al diegenen die zich daarvoor inzetten, dienen te 'verkopen' aan de buitenwereld en duidelijk maken/verantwoorden hoe, waarom, voor wie en op welke manieren we dat zo goed als mogelijk proberen te doen.

Een aantal lezers zal ongetwijfeld wel verhalen kennen over het PMS-centrum en de herinneringen aan persoonlijke 'adviezen'/'voorspellingen' die het uitbracht in verband met 'studie- en beroepsoriëntering' ... Ten persoonlijke titel of via via. Ten goede óf ten kwade ...

Het zijn verhalen die stevast blijven opduiken als het thema ter sprake komt en ja, na zoveel tijd, nog steeds voor frustraties, ontgoocheling, misschien zelfs enige boosheid of cynisme leiden. Vooral ook het lacherige of meewarige karakter waarmee zo'n tussenkomsten nadien worden verteld en becommentarieerd

... Tevens ook de ernst, bekwaamheid, professionaliteit van deze 'raadgevers' in twijfel trekkende ...

Veel minder horen of lezen we andere, meer positieve en aanmoedigende verhalen ...

Nochtans, blijkt uit tevredenheidsonderzoeken, jaarverslagen en audits dat er over het algemeen 'grote tevredenheid' is bij 'cliënten', scholen en zorgpartners!

Imago blijft echter een probleem op vlak van communiceren, alsook dat de centra vaak boodschappers zijn van 'slecht nieuws' en dat als reactie daarop vaak op de 'pianist geschoten' wordt. Daarenboven leven we in een maatschappij waar pasklare antwoorden verwacht worden én directe resultaten op complexe vragen ... Met andere woorden, verwachtingen liggen soms onrealistisch hoog voor de centra.

Kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding is de lat die elke dag hoog gelegd wordt door de scholen én, in samenspraak, met allen die een rol te vervullen hebben op dat vlak.

Scholen zijn steeds de belangrijkste actoren op vlak van leerlingenbegeleiding en nemen dus alle aspecten van de planmatige en gestructureerde schoolinterne leerlingenbegeleiding, op zich. Ze werken voor alle fasen van het 'zorgcontinuüm' én per begeleidingsdomein, met name onderwijsloopbaanbegeleiding, leren en studeren, psychisch en sociaal functioneren, preventieve gezondheidszorg, een geïntegreerd beleid uit. De school is tevens eindverantwoordelijke voor dit beleid.

Scholen kunnen bij de uitwerking van het 'zorgcontinuüm' beroep doen op school-externe diensten, zoals de CLB die over heel wat multidisciplinaire kennis op dat vlak beschikken. Deze ondersteuning kan ook geboden worden aan internaten.

Historisch gezien is binnen het gewoon én buitengewoon basisonderwijs (BKO/BLO) en Buitengewoon Secundair Onderwijs (BuSO), leerlingenbegeleiding in vele gevallen langer én meer gestructureerd aanwezig dan binnen het gewoon Secundair Onderwijs.

Vanaf nú geldt dat bij schooldoorlichtingen tevens ook de interne leerlingenbegeleiding beoordeeld wordt en dus de uitwerking van het 'zorgcontinuüm' bij elk van de domeinen en voor elke leerling die er beroep op doet. Het resultaat daarvan bepaalt in belangrijke mate mee het al dan niet voldoen aan de erkenningsvoorwaarden waaraan scholen dienen te voldoen vandaag.

Ander sterk punt van de CLB is de 'draaischijffunctie' die eerder al even aan bod kwam.

Het betekent samenwerking tussen zorgverantwoordelijken, leerlingenbegeleiders en buitenschoolse professionele hulpverleners. Dat wil zeggen dat de centra de coördinatie op zich nemen tussen alle betrokkenen, met name leerlingen/ouders, school/internaat, externe partners binnen de (jeugd) hulpverlening, wanneer meer gespecialiseerde hulp nodig is die het aanbod van de school overstijgt. Vaak in functie van proactieve/preventieve acties of eventuele doorverwijzingen met zorg op maat.

De leerling staat immers altijd centraal!

Toegankelijkheid en flexibiliteit

Laagdrempelig, gratis én zichtbaar voor hun doelpubliek, school- en cliëntnabije werking zijn enkele cruciale elementen die de CLB toelaten hun maatschappelijke rol te spelen. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan maatschappelijk kwetsbare groepen, maar ook aan leerkrachten, scholen, internaten én het brede netwerk van jeugdhulpverlening.

Flexibiliteit is geen loos begrip en uit de audit bleek dat bereikbaarheid méér diende aangepast aan de arbeidstijden van buitenshuis werkende ouders én de openingsuren van scholen. Scholen bouwen hun basiszorg uit en dus is er nood aan competentieontwikkeling van zorgcoördinatoren, leerlingenbegeleiders én leerkrachten.

Het nieuwe decreet op leerlingenbegeleiding bepaalt ook dat ondersteuning van het zorgbeleid op scholen niet uitsluitend meer een opdracht voor de CLB is. In de fase van de 'basiszorg' worden verantwoordelijkheden bij de scholen gelegd, die hiervoor kunnen samenwer-

ken met de Pedagogische Begeleidingsdienst.

Als externe begeleidingsdienst hoeven de centra geen allesomvattend kenniscentrum (meer) te zijn. Onderling kunnen ze wél samenwerken en expertise delen om op vragen en noden van hun doelpubliek in te spelen.

Vergeten we echter niet dat omkadering én werkingsmiddelen een belangrijke factor zijn om aan kwaliteitsvolle dienstverlening te blijven doen vanuit de CLB ...

Streven naar een efficiëntere organisatie binnen de centra kán deels een oplossing daaraan bieden. Toenemende overbevraging, exponentieel grote aantallen leerlingen waarvoor zorgverantwoordelijken, leerlingenbegeleiders en CLB-medewerkers verantwoordelijk zijn, vragen echter méér man-/vrouwkracht. Hoe kan dat alles gerijmd worden met besparingen die de Vlaamse Regering bij haar aantreden oplegde aan zowel de centra als aan de PBD?

Onafhankelijkheid en multidisciplinariteit

CLB behouden hun onafhankelijke positie naar scholen en doelgroepen, bij het geven van professionele adviezen tussenkomsten.

Kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding maakt integraal deel uit van het onderwijsgebeuren in scholen! De zorgvisie is ingebed in het schoolwerkplan en trekt vanuit een geïntegreerd model. Alle leerkrachten integreren dit in hun dagelijkse pedagogische (klas) aanpak.

Als externe leerlingenbegeleiding, functioneren de centra liefst voldoende dicht bij de scholen en dus bij de interne leerlingenbegeleiding. Dit in functie van aansluiting op elkaar. De onafhankelijke positie van de centra tegenover scholen én externe hulpverlening, zorgt er daarenboven voor dat het vertrouwen van leerlingen en ouders een grotere kans op slagen maakt in het individuele zorgproces.

Frequent, transparant én duidelijk communiceren tussen CLB en hun doelpubliek is essentieel! Beroepsgeheim van de CLB-medewerker en zijn/haar deontologische code, vormen daarbij een rode,

noodzakelijke en vertrouwenwekkende draad.

Multidisciplinair werken blijft een grote troef in de hulpverlening die de centra bieden. Zéker in tijden waar leerlingen met steeds complexere problemen worden geconfronteerd. Al dient gezegd dat dit steeds de werkwijze was. Óók ten tijde van de PMS-centra!

Overbelasting veldwerkers en toenemende bureaucrativering

Sedert hun oprichting in 2000-2001 kampen de CLB met substantiële overbevraging. Ondermaatse omkadering én onrealistische criteria die de 'omkaderingsgewichten' (OG) bepalen, ondermijnen de werking en kwalitatieve dienstverlening van de centra.

Dit alles zorgt voor overbelasting van personeel, veelvuldige uitval, ziekte, burn-out, deeltijds werken, personeelsverloop, ... Hierdoor kan personeel niet steeds gepaste vormingen volgen én kunnen vormingsinstituten niet alle vormingen aanbieden die noodzakelijk zijn.

Té veel administratieve en tijdopslopende taken omwille van overdreven verslaggeving voor 'Gemotiveerde Verslagen' (GV = uitgebreid verslag/motivatie om vanuit het BuO, specifieke kennis/ondersteuning te vragen voor een leerling in het gewoon onderwijs. Via het betrokken 'ondersteuningsteam' wordt deze hulp dan aangereikt aan de betrokken leerling/school) en attesten voor Integrale Jeugdzorg (Departement Welzijn). Daarenboven zijn ook planlastverhogende taken met betrekking tot interne kwaliteitszorgprocedures én de registratie daarvan, mede oorzaak dat de centra hun voeling met het dagelijkse werkveld verliezen en dús minder zichtbaar zijn voor hun doelgroepen ...

Net als leerlingenbegeleiding op scholen, CLB, en PBD kampen internaten met problematieken van overdreven verantwoordingsplicht, ondermijning van hun prestatieregeling en stijgende werkdruk.

Sommige onder hen moeten voldoen aan richtlijnen vanuit Onderwijs én Welzijn, wat voor extra planlast zorgt.

Ze worden geconfronteerd met extra taken buiten de uren (bijvoorbeeld logboeken voor Welzijn en 'ingedeelde begeleiding') en met vergaderingen en andere activiteiten (niet-begeleidingstaken) bovenop de opdracht.

Nachtprestaties zijn onduidelijk gedefinieerd en overuren worden niet altijd gecompenseerd.

Daarenboven worden ze regelmatig gebruikt als noodoplossing omdat de Bijzondere Jeugdzorg (Welzijn/Justitie) onvoldoende opnamecapaciteit heeft ...

Schaalvergroting en verlies van school- en 'cliënt nabijheid'

Vanuit de Vlaamse Scholierenkoepel wordt al enige jaren geopperd om CLB "in de buurt van leerlingen te houden. Echter niet té dichtbij."

Nieuwe, elektronische begeleidingsmiddelen (bijvoorbeeld CLBch@t, Onderwijskiezer, ...) hebben hun merites, maar ook valkuilen. Ze zorgen enerzijds voor 'connectie' met de jeugd en haar leefwereld, máár kunnen anderzijds ook voor onjuiste, oppervlakkige en/of interpreteerbare informatie zorgen.

Daarenboven is het minstens even belangrijk kansarme leerlingen en hun gezinnen, de weg naar de centra te laten vinden en daar duidelijke, laagdrempelige initiatieven voor te nemen.

Schaalvergroting kan zinvol zijn voor ondersteunende taken als boekhouding, infrastructuur, aankopen, ... Ánders is het gesteld met leerlingondersteunende begeleidingsactiviteiten waarvan het individuele karakter, de vertrouwensband, herkenbaarheid van de locatie voor leerling/leerkracht/ouders van onschatbare waarde zijn in functie van realistische slaagkansen van dat proces.

Centraliseren waar het moet, decentraliseren waar het kan, doch altijd met het welzijn van de leerling als centraal vertrekpunt.

Er wordt ook gewezen op de toename van tussenstructuren/middenkaders, ten koste van veldwerkmiddelen ...

Netoverschrijdende activiteiten kunnen een goede zaak zijn, maar vrije schoolkeuze en het pedagogisch project waarvoor ouders en leerlingen kiezen, dienen voldoende gewaarborgd te blijven.

Schaalvergroting kan ook betekenen dat personeel op lokaal vlak, inspraakmogelijkheden verliest of beperkt ziet.

Gevaar op privatisering en vermarkting

Inherent aan de toepassing van het 'zorgcontinuüm', is het op poten zetten van een kwaliteitsvol samenwerkingsmodel tussen de verschillende, betrokken partners (leerling, ouders, school, PBD, CLB, buitenschoolse hulpverlening).

Voor welke vragen kan de school terecht bij de expertise van het CLB en voor welke zet men, na overleg, de stap naar partners uit de buitenschoolse hulpverlening? Scholen dienen kritisch om te gaan met het aanbod van externe dienstverleners en de vele 'projecten' die aangeboden worden om leerlingen/ouders/scholen op diverse vlakken bij te staan. Overleg met het CLB is daarbij geen overbodige luxe en vermijdt het ondergraven en dús bemoeilijken van de 'draaischijffunctie' van het centrum. Ten allen prijze dient immers vermeden dat, onverwacht, adviezen worden geformuleerd die haaks staan op diegene die het CLB formuleert. Het zou enkel voor verwarring en mogelijke vertrouwensbreuk leiden tussen diegenen die hulp vroegen en diegenen die ze (historisch) aanbieden.

Privatisering en concurrentie tussen hulporganisaties in het onderwijs-, welzijns- en gezondheidslandschap, brengen daarenboven het democratisch proces in het gedrang. Immers, enkel begoede ouders kunnen bepaalde dure hulp betalen met als gevolg een hulpverlening met twee snelheden ...

Het dient gezegd én vastgesteld, dat het decreet van 27 april 2018, niet altijd even duidelijk noch concreet is én vaag blijft over afstemming tussen centra en de welzijns- en gezondheidssector met betrekking tot het uitbouwen van een adequate leerlingenbegeleiding ... Er is dus ruimte voor interpretatie en dat komt een optimaal functionerende 'draaischijffunctie' niet ten goede. En dan hebben

we het nog niet over ellenlange wachtlijsten binnen de jeugdhulpverlening naar waar de centra vaak doorverwijzen, als 'draaideur' ...

Steeds meer maatschappelijke problemen worden afgewend op onderwijs en op leerkrachten

Hoeft het nog gezegd dat ons onderwijs geconfronteerd wordt met toenemende én vaak complexe problematieken? De diversiteit aan wisselende maatschappelijke fenomenen en de hulp/ondersteuning die aan onderwijs daarvoor gevraagd wordt, vergt veel van het personeel. Inlevingsvermogen, begrip, maar ook kennis, vorming, geduld én doortastendheid zijn quasi onontbeerlijke basisvaardigheden als leerkracht, opvoeder, CLB'er, administratief medewerker, directie, ...

Er is de groeiende diversiteit in de klas en dat op vele vlakken ...

Niet alle leerlingenbegeleiders kunnen of moeten gespecialiseerd zijn in elk van deze thema's.

Vorming is belangrijk en daar wordt werk van gemaakt. Tóch laat de personeelsbezetting van vormingsinstituten niet toe om te voldoen aan elkaar opvolgende, specifieke noden en ondersteuning van het werkveld.

Vaak worden vormingen voorzien op de werkvloer én worden ervaren 'meters' en 'peters' 'gekoppeld' aan beginnende medewerkers om het werkerrein gestaag te leren doorgronden. Het duurt vaak meer dan een jaar voordat een 'nieuweling' zelfstandig 'dossiers' begeleidt ...

Wat dient er, volgens ACOD onderwijs, te veranderen?

1. KRACHTEN BUNDELEN

- **Onafhankelijkheid garanderen in het officieel onderwijs**
Momenteel maken CLB, bestuursmatig, deel uit van dezelfde inrichtende macht die scholen bestuurt. Het betekent afhankelijkheid van 'anderen'. Op termijn zou een eigen, onafhankelijke, 'CLB-scholengroep' het levenslicht kunnen zien. Met een eigen Algemeen directeur en Raad van Bestuur.

Voldoende financiële, materiële én gepaste huisvestingsmiddelen zijn daarbij essentiële voorwaarden om die positie op alle terreinen, te garanderen.

Eenzelfde denkpiste voor wat betreft de internaten.

Voor hen pleit ACOD voor eigen beheer van de middelen én een eigen onderhandelingscomité.

- **Leerling nabijheid verzekeren**
Schaalvergroting van de centra dient benut te worden om leerlingenbegeleiding vanuit die centra bij elke school in te bouwen én school- en leerling nabij werken te blijven toepassen.
- **Duidelijke rolverdeling**
Met het oog op gelijke behandeling van elke leerling en de gelijke aanpak van leerlingenbegeleiding in Vlaanderen, is het belangrijk om per begeleidingsdomein een duidelijke rolverdeling te bepalen tussen CLB, school, PBD en externe hulpverlening.

De verschillende actoren hanteren daarbij één visie en methodiek en beschouwen elkaar niet als 'concurrenten'. Op die manier wordt een 'warme overdracht' verzekerd bij overgang naar andere school of VDAB.

2. TEGEN VERMARKTING

- **Concurrentie van de privé-markt terugdringen**
Vermarktting is niet nodig als de overheid voldoende middelen geeft en dús de onafhankelijkheid/objectiviteit van de centra garandeert.
- We staan zeer kritisch tegenover extra opdrachten die andere overheden (Welzijn) aan de CLB opleggen zonder te voorzien in bijkomende middelen/personeel.
- **Dienstverlening voor (kans) armen blijvend verzekeren**
Communiceren vanuit de centra naar kansarme groepen, is een pijnpunt.

Vertrouwen wek je niet via folders, onduidelijk/moeilijk taalgebruik, té weinig voeling met deze doelgroep. In dialoog gaan is de boodschap én een gezicht dat het CLB vertegenwoordigt én vertrouwen opbouwt! Laagdrempeligheid, transparantie en wederzijdse verstaanbaarheid zijn essentiële voorwaarden.

3. ADEQUATE FINANCIERING VOOR PERSONEEL EN WERKING

- **De leerling staat centraal**
De telling van CLB-middelen dient in belangrijke mate rekening te houden met SES-kenmerken van de leerlingenpopulatie én de aard van de bediende scholen (BaO, BuO, BSO/TSO, ...).

Bijkomende opdrachten vragen bijkomende omkadering.

Meer omkadering zorgt voor verminderde werkdruk van het personeel en zal welbevinden en dús motivatie en kwaliteitsvol werken, bevorderen.

ACOD pleit voor behoud van de telling op CLB-niveau.

- **School- en internatenbeleid inzake leerlingenbegeleiding**
Het decreet dwingt scholen om een structureel beleid inzake leerlingenbegeleiding te voeren. Om de verschillende fasen van het 'zorgcontinuüm' maximaal te benutten is er nood aan extra financiële middelen, extra omkadering én personeelsondersteuning in de klas-en begeleidingspraktijk.

ACOD pleit voor bijkomende omkadering voor leerlingenbegeleiding in scholen én internaten. Tevens voor het oprichten van een ambt 'leerlingenbegeleider/ster' en/of ambt van 'ondersteuner'.

- **Jarenlange besparingen wegwerpen**
De CLB-audit toonde aan dat, "wat betreft de werkmiddelen, wijzen veel elementen in de richting dat de bodem bereikt is, óf dat men zelfs dóór de bodem zit." De extra's die door de vorige Vlaamse Regering voorzien werden, zetten slechts ten

dele de historische onderfinanciering van de sector recht.

ACOD vraagt de herziening van de financiering van de CLB-werkingsmiddelen volgens noden, opdrachten, aard en locatie van bediende scholen, doelpubliek, ..., evenals bijkomende middelen voor de NROC's (2023).

- **Naar een open enveloppe**

Het niet systematisch toepassen van indexering én de besparingsmaatregelen vanaf 2007 tot vandaag, verergeren de financiële toestand en personeelsomkadering van de centra.

Exponentieel toegenomen taken door onder meer hervorming Integrale Jeugdhulp, complexer wordende maatschappij, groeiende verwachtingen t.o.v. onderwijs én de gewijzigde doelgroepen, zijn NIET verrekend in de 'gesloten enveloppe-financiering' van de centra.

ACOD pleit voor de afschaffing van de 'gesloten enveloppefinanciering'.

- **Ondersteuningsteams efficiënt inzetten**

Deze bieden bijkomende kennis en enthousiasme aan de hen toegewezen, 'gewone', scholen, maar hebben vaak té weinig tijd om op problematieken in te spelen en knowhow uit het BuO te delen/toe te passen.

Vaak worden pas afgestudeerden ingezet die de nodige ervaring missen.

Óók zij worden geconfronteerd met stijgende werkdruk en administratieve overlast.

ACOD pleit voor het inrichten van ambt 'ondersteuner', gebaseerd op de ambten die bestaan in het BuO.

- **Ook internaten vragen meer middelen**

Zij wensen hun kerntaak, namelijk meer contextbehandeling en herstel met het gezin, kwalitatief uit te voeren omdat ze steeds meer te maken krijgen met een divers publiek, in vele opzichten.

Omkadering aanpassen aan de noden van de doelgroep.

ACOD vraagt een beter statuut (o.m. benoemingsstop opheffen in de IPO's), correcte verloning voor de geleverde, onregelmatige prestaties, invoering van ambten i.f.v. 'leerling met specifieke onderwijsbehoeften' en hun recht op inclusief verblijf

4. INVESTEREN IN DE TOEKOMST

Lerarenopleidingen zouden veel meer én realistischer dienen in te spelen op de diverse aspecten van leerlingenbegeleiding.

De werking van CLB, rolpatronen, verantwoordelijkheden, verwachtingen, 'zorgcontinuüm', klassenraden, ouderavonden, verslaggeving, ..., horen daarbij.

ACOD pleit voor specifiek luik 'Leerlingenbegeleiding' in de Lerarenopleidingen.

5. VERMINDEREN VAN DE PLANLAST

CLB gebruiken LARS als dossiersoftware.

Het betekent een eerste stap tot eenvormige documentatie, registratie en rapportering van CLB-activiteiten.

Tevens een instrument om managementinformatie te vergaren, rekening houdend met privacy en beroepsgeheim.

Uit het eerste jaarverslag bleek dat LARS niet gebruiksvriendelijk is en de verwerking van dossiers tijdrovend. Daarenboven kunnen velden niet apart afgeschermd worden, wat het moeilijk maakt om anderen (scholen, welzijnsorganisaties, ...) toegang te geven. De registratie is slechts gericht op een deel van de CLB-opdracht en dus niet op het geheel van activiteiten.

ACOD pleit voor efficiëntere databanken én een koppeling naar scholen en internaten. Tevens ook voor een vermindering van administratieve taken, deels te wijten aan overdreven verslaggeving van 'Gemotiveerde Verslagen'.

6. INZETTEN OP PROFESSIONALISERING

Zie ook vorige thema's.

ACOD vraagt leidinggevendenden (directies) meer zichtbaar/hoorbaar op te komen en grenzen te bewaken voor hun centrum/school én hun personeel. We noemen dat 'poortwachterschap'. ●

Moge 2021 het positieve brengen wat je wenst of stilletjes hoopt, beste Standpunt-lezer(es).

Een goede gezondheid én een jaar waarop je kunt blijven rekenen op ACOD onderwijs, horen daar alvast bij!